

גילוי ואיתור דיגיטליים: תכנית לימודים

מידע וידע באינטרנט - פרויקט גמר 5 יח"ל

6 שעות לימוד עיוניות, 9 שעות לימוד התנסות

הזמן הנדרש

כיתה יא' – 3 שעות עיוניות, 3 שעות התנסות

כיתה יב' – 3 שעות עיוניות, 6 שעות התנסות

סה"כ: 6 שעות עיוניות, 9 שעות התנסות

מעשי + עיוני - 450 שעות

180 שעות לימוד

270 שעות התמחות/ התנסות

פרויקט גמר:

יעדים

שילוב כלל הידע הנלמד לכדי מימוש מעשי – בסיום לימודי הנושא יוכל התלמיד להתמחות וליישם פרויקט בתחום הנלמד.

מטרות ביצועיות

1. התלמיד יגדיר שאלת מחקר
2. התלמיד יזום פעילות מחקר/ פעילות מעשית הקשורה לנושאי הלימוד
3. התלמיד יממש את הידע שנלמד בתכנית הלימודים הכוללת ברמה המעשית, כגון: יעשה שימוש במנועי אחזור, מאגרים וירטואליים ועוד.
4. התלמיד יבחין בין פריטי מידע שונים ויעריך את חשיבותם.
5. התלמיד יתעד את שלבי עבודתו כמקובל באקדמיה.
6. התלמיד יעריך עבודות מחקר/מעשיות של אחרים בנושא.

תכנים

שעות	נושא
50	1. בחירת נושא
270	2. ביצוע הפרויקט
130	3. הערכה כיתתית (כולם יחד שומעים ודנים בפרויקטים של כל אחד)
450	סה"כ

דרכי הוראה

למידה בכיתה

1. פרויקט

2. דיון והערכה משותפים

דרכי הערכה

1. עד כמה הנושא המטופל מייצג בעיה, צורך או תופעה הקשורים לנושאי הלימוד?

2. עד כמה בוצע ניתוח מעמיק ורחב דיו לצורך?

3. עד כמה הובנה פתרון מעמיק, רחב ומקצועי?

4. עד כמה הובנו המידע והידע באופן סדור?

5. עד כמה הפתרון אכן מסייע לצורך אמיתי?

מקורות

<http://www.seminar.co.il/book/%D7%94%D7%9E%D7%91%D7%95%D7%90.html>

דוגמאות לנושאי פרויקטים על פי תכנית הלימודים ניתוח ואיתור דיגיטלי

1. התמודדות עם שפה זרה

- א. התמודדות עם תרגום ממוכן משפות שונות
- ב. ניתוח ובנייה של אתרי תוכן ומאגרים בשפות זרות

2. מידע – מחקר

- א. הגדרת שאלת מחקר
- ב. התנסחות מחקרית
- ג. הגדרת מקורות איסוף
- ד. סקירת ספרות
- ה. ניתוח ועיבוד
- ו. הסקת מסקנות

3. אינטרנט ומדיה חברתית/ ידע – הקמת אתר

- א. הגדרת צורך
- ב. קביעת קהלי יעד
- ג. קביעת מטרות
- ד. אפיון צרכים
- ה. קביעת דרכי הנגשה למידע
- ו. הקמה

4. אינטרנט / ידע – שיתופיות ברשת

- א. הגדרת צורך
- ב. הגדרת קהל יעד
- ג. החלטה על ערוץ מיטבי לשיתופיות (Wiki, בלוג שיתופי, רשת חברתית ועוד)
- ד. קביעת דרכי שיתוף
- ה. הנעת קהל היעד- באז ויראלי
- ו. הקמה ותפעול

5. אבטחה וסייבר, יזמות ואבטחת מידע בארגון

- א. בחירת אתגר בעולם הסייבר
- ב. זיהוי אופי הפריצה (גניבת זהויות, וירוס ועוד)

ג. ניתוח הפריצה – "חורים"

ד. המלצה לדרך תיקון

ה. יישום

להלן דוגמאות נוספות לחלק מנושאי פרוייקטים:

- התמקדות בפייסבוק – שימוש הולם בפייסבוק, הסכנה בהפצת שמועות, אי פרסום
- תמונות לא ראויות, הימנעות מהשמצה של אנשים בפייסבוק
- האינטרנט וההיבט החוקי - איך לנהוג באחריות ובהתאם לחוק
- התמכרות לרשת/ לסלולר – גורמיה והשלכותיה
- אינטרנט והשפעותיו על הרגלי למידה ועל למידה
- גבולות חופש הביטוי ברשת
- תפיסת הפרטיות וגבולות הפרטיות ברשת
- משחקי מחשב, וידאו ואינטרנט והשפעותיהם
- ההצפה בגירויים ובמידע, השלכותיה וכיצד ילדים ומתבגרים מתמודדים עמה
- זהויות בדויות וסיבותיהן
- שיתוף בתמונות ובוידאו אישיים, סיבות לשיתוף וגבולות השיתוף
- תיעוד עצמי בסלולר וברשתות החברתיות, סיבותיו וגבולותיו
- התיידדות ברשת, אסטרטגיות וחסמים
- דרכי ניהול וארגון מידע
- בריונות ואלימות ברשת, גורמים ודרכי התמודדות
- תרבות הדין ברשת
- אקטיביזם חברתי ופוליטי ברשת, השתתפות פוליטית ברשת
- השתתפות ביצירה ובהפצה ויראלית
- מיניות ברשת
- הורדה ושיתוף של קבצים ויחס לזכויות יוצרים
- אינטרנט, סינון מידע ואמינות מידע
- תרבות החינם ברשת ועל מה בני נוער יהיו מוכנים לשלם
- גיבורי רשת כדמויות להזדהות
- אתיקה ברשת
- אמצעי התקשורת, מיקומם במרחב הביתי ויחסים במשפחה
- יצירה, הומור ותרבות צעירה ברשת
- צריכה ביקורתית של תוכן ברשת

- מתבגרים כצרכנים מקוונים
- מתבגרים כפרסומאים ומשווקים

דוגמאות לפרויקטים ניתוח רשתות חברתיות

דרישות כלליות

1. הפרויקט יתבצע בקבוצות של שניים-שלושה תלמידים.
2. היקף העבודה המוצע: כעשרה עמודים.
3. ניתן להגיש בקשה לפרויקט אחר שאינו ברשימה, ובלבד שיהיה בהיקף דומה.
4. את הפרויקט יש להגיש **בדוא"ל** שכותרתו: _____.
5. לא יתקבלו הגשות מאוחרות (משום סיבה).
6. בכל שלב נשמח לענות על שאלות ולסייע לכם בעבודה על הפרויקט!

תוכן הפרויקט

1. הגדרת הבעיה: הגדרת נושא המחקר המוצע. מדוע המחקר מעניין? מה האתגרים העיקריים במחקר (היקף: עמוד).
2. סקירת ספרות: סקירת הספרות תכיל רשימה של כ-15-20 מאמרים העוסקים בתחום. עבור כל מאמר יש לסכם **בקצרה** את שאלת המחקר והקשר שלה למחקר המוצע על ידיכם (היקף: 3 עמודים).
3. שיטת המחקר: איך ניתן לחקור את שאלת המחקר? בשלב זה ניתן להניח כי עומדים בפניכם כל האמצעים הכלכליים לביצוע המחקר (כגון תקציבי שיווק, מפתחים וכדומה). (היקף: 2-3 עמודים)
4. Case study: הפעלת שיטת המחקר על מספר קטן של נבדקים (היקף: 2 עמודים).
5. מסקנות והמלצות למנהלים: דיון על יתרונות המחקר עבור מנהלי חברות / רשתות חברתיות או כל גורם אחר (היקף: עמוד).

דוגמה לנושא: הדלפת מידע ברשתות חברתיות

בפרויקט זה אתם מתבקשים לחקור דליפות מידע ברשתות חברתיות. ניתן לחקור את הנושא מפנים שונים, כגון כיצד מידע דולף, מדוע הוא דולף, איך ניתן למנוע דליפת מידע וכדומה. כדאי ורצוי לבחור פן אחד של הנושא ולחקור אותו בלבד לעומק.

דוגמה

נושא: כיצד ניתן למנוע דליפת מידע ברשתות חברתיות?

גילוי ואיתור דיגיטליים ◊ מקצוע התמחות מידע וידע באינטרנט, פרוייקט גמר ◊ תכנית לימודים

סקר ספרות: סוגי מחקרים העוסקים בצנזורה ברשתות חברתיות, במגבלות אתיות ובחסימות תוכן.

שיטת מחקר: סקר חברות על אופי שיטת הגבלת התוכן שאותה הן נוקטות.

Case study: הרצת הסקר בין מספר מצומצם של חברות (כ-2-3 חברות).

דוגמה לנושא: התפשטות מידע הקשור במחלות ברשתות חברתיות

בפרויקט זה עליכם לבחור רשת חברתית מסוימת ולבחון את אופן התפשטות המידע הרלוונטי ברשת. ניתן לבחון מידע המופץ על ידי גורמים מוסמכים (כגון משרד הבריאות), על ידי הציבור או על ידי גורמים עוינים שמטרתם לזרוע פחד בציבור.

דוגמה: האם מידע הקשור במחלות ומופץ על ידי הציבור ברשת הטוויטר הוא אמין? כיצד ניתן למדוד את אמינותו?

סקר ספרות: סוגי מחקרים העוסקים בהפצת מידע ברשתות חברתיות, בזיהוי מחלות על סמך מידע המופץ על ידי הציבור וכדומה.

שיטת המחקר: בדיקת הקשר בין מספר הציוצים הקשורים במחלות ומספר תלונות הקשורות באותה מחלה כפי שנקלטו על ידי רופאים.

Case study: למידה מתוך ציוצים של חברי הקבוצה או חברי הקורס

מגמה טכנולוגית
גילוי ואיתור דיגיטלי
דפי הנחיה להשתלמות מורים

הנחיה למורים בפיתוח ובנייה של פרויקט במסגרת תכנית הלימודים גילוי ואיתור
דיגיטלי 5 יח"ל

דוגמה למטלת הגשה – פרויקט בנושא "סוגיות תרבותיות וערכיות במרחב הדיגיטלי"

שם המורה המנחה: _____
ביה"ס: _____ כיתה: _____
שם התלמיד: _____

בחרו רעיון מקורי לסוגיה תרבותית/ערכית במרחב הדיגיטלי. תארו את הסוגיה במושגים שלמדתם בתכנית הלימודים.
בשלב ראשון שתפו בפורום "פיתוח הפרויקט" את הסוגיה.
הסבירו, תארו ונמקו מדוע הסוגיה חשובה לדיון. חשבו כיצד תציגו את הסוגיה באמצעות הרשת (דף פייסבוק/בלוג ועוד).
אילו שאלות תעלו לדיון? כיצד תפעילו את הדיון? חשבו מה יכיל הדף ברשת, עם אילו תכנים יתמודד.
הגדירו את אוכלוסייה הנבחרת לטיפול בפרויקט.
חשבו אילו תוצרים אתם מצפים להפיק מהפרויקט.
על מנת לסייע לכם להכין את הפרויקט מצורף מחוון:
התחלת כתיבת הרציונל לבחירת הפרויקט.
מבוא קצר המגדיר מהי הסוגיה שאתם רוצים לבדוק – המבוא משתמש במושגים שנלמדו במהלך השיעורים.
מדוע הטיפול בסוגיה מעניין אתכם? מה הם האתגרים העיקריים במחקר? לאילו שימושים וערוצי מדיה אתם מתייחסים? מי קהל היעד (קבוצת גיל) ומדוע חשוב לכם לבדוק סוגיה זו וקבוצת גיל זו?

- הגדרה ברורה של מטרת הפרויקט
- קשר בין המטרות והביצועים
- גיוון של הפעילויות
- גיוון בדרכי חשיבה
- התבססות על מקורות: ספרים, מאגרים, אינטרנט ועוד
- מקוריות ויצירתיות
- הערכה: תכנון כיצד תבחנו אם מטרת השיעור הושגה
- דגש על מה ייחודו של הפרויקט שיצרתם
- נספחים